

همه ای ساحات که دران زندگی جریان دارد شامل اصطلاح محیط زیست میشود، به عبارت دیگر مجموعه از عوامل فیزیکی خارجی و موجودات زنده که باهم در کنش و واکنش هستند محیط را تشکیل میدهند ،عناصر و عوامل فیزیکی خارجی که محیط زیست را تشکیل میدهند عبارت اند از: آب، خاک، هوا و اتمسفر میباشند ،در بین موجودات زنده انسانان از جمله کنشگران محیط زیست میباشند که به کمک عقل و عمل خوش نه تنها بالای محیط زیست بلکه با لای اقلیم و طبیعت اثرگذاری مثبت یا منفی میداشته باشند، من در این نوشته یک بخشی از اثر گذاری مثبت انسانان را مورد بررسی قرار میدهم :

تجارب بشری نشان میدهد که به منظور حفاظت و بهبود اقلیم، طبیعت و محیط زیست قانون گذاری، تربیه اخلاقی، تعلیم و آموزش از جمله کار شیوه های است که جوامع انسانی و دولت ها را قادر میسازند که از کنش های خرابکارانه انسانان در راستای تخریب هر چی بیشتر اقلیم، طبیعت و محیط زیست جلوگیری نمایند ،انسانان برای دوام زندگی و رشد و توسعه اجتماعات خوش به منابع انرژی نیاز دارند در راستای جستجو این منابع انرژی است که انسانان دل زمین را میشگافند، جنگل هارا قطع می نمایند، در برابر دریا ها صد میسازند ،چوب، ذغال سنگ، گاز طبیعی، نفت، و عناصر را دیو اکتیف رابه حیث منابع انرژی به منظور تولید برق، گرما و سرما به حرکت انداختن چرخهای صنایع و ترانسپورت مورد استفاده قرار میدهند این همه تلاشها سبب تغییر و الوده شدن آب، خاک و اتمسفر میشود اکنون اغلب کشور های جهان به این کنش خراب کارانه

جوامع بشری و دولتها پی برده اند به منظور تقلیل و جلوگیری این خطر به وسیله تصویب پالیسی ها ستراتیژی ها و قوانین، استفاده و بکار انداختن منابع انرژی بدیل، پاک و قابل تجدید را تشویق و حمایت مینمایند ،از جمله قوانین که برای استفاده و به کار انداختن منابع انرژی بدیل، پاک و قابل تجدید نقش خارجی مثبت بازی میکند قانون - استفاده از منابع انرژی قابل تجدید میباشد که هر کشور انرا به نامهای مختلف تصویب و نافذ می نماید، تلاشهای تامین انرژی به مقصد رفع احتیاجات تنویر، به گردش آوردن چرخهای صنایع ،فابریکات تولیدی و ترانسپورتی، تولید گرما و سرما، نگهداری و پروسس مواد غذایی تاثیرات منفی با لای اقلیم، طبیعت و محیط زیست بجا میگذارد، پالیسی ها، ستراتیژی ها و مطابق ان قانون - انرژی قابل تجدید به هدف جلوگیری از تاثیرگذاری منفی جوامع بشری و دولتها و به مقصد حفاظت و بهبود محیط زیست با در نظر داشت شرایط هر کشور طرح ، تصویب و نافذ میشود

موضوعات که در کشور ما باید شامل طرح و تصویب قانون باشد قرار ذیل مطرح میگردد:

هدف قانون انرژی قابل تجدید باید رشد و توسعه دوامدار تامین انرژی از منابع قابل تجدید ،تقلیل دوامدار مصارف انرژی در اقتصاد و از طریق ان حفاظت و بهبود اقلیم، طبیعت و محیط زیست باشد، این قانون در راستای تقلیل و جلوگیری جنجالها و تنشهای محلی و منطقوی بر سر منابع انرژی فوسیلی باید نقش مؤثر بازی کند، رشد و انکشاف بعدی سرمایه گذاری در این سکتور و تکنالوژی استفاده از انرا باید تقویت و حمایت کند ،به مقصد بلند بردن سهم استفاده از منابع انرژی قابل تجدید درکل تولید انرژی، اهداف را باید به کوتاه، متوسط و بلند مدت به اعداد و فیصدی تعیین کند، قانون - انرژی تجدید شذنی باید تقدم اتصال دستگا های تولید انرژی و برق از مابع انرژی تجدید را با شبکه های دولتی و شخصی ،تامین انتقال برق، حق اولیت پذیرش برق، انتقال و ارزشدهی این برق، موازنه برق گرفته شده و ارزش گذاری انرا باید توسط اداره چیان شبکه در سراسر کشور تنظیم و تامین نماید، به منظور رفع ابهامات با سایر سکتور ها قانون باید اصطلاحات ذیل را برای سکتور مورد نظر خوش تعریف نماید :

۱- منابع انرژی قابل تجدید عبارت از منابع اند که بصورت طبیعی و خود کار دوباره تجدید میشوند مانند : قدرت آب، قدرت باد، قدرت شعاع آفتاب، قدرت چشمه های آب گرم، قدرت گازات کتله های نباتی ، قدرت گاز های مواد اضافی منازل شخصی، صنایع و تاسیسات عمومی و قدرت گاز های مغاره ای

۲- دستگاه عبارت از سامان الات تخنیکی بهم پیوسته و خودکار میباشد که برای تولید انرژی و برق از منابع قابل تجدید به کار انداخته میشود ، دستگا های متعدد از این نوع که برای کارخوش سامان الات تخنیکی یا ساختمان مشترک دارد و از لحاظ تخنیکی به کنویرتر ها ، راه ها ، نقاط اتصال با شبکه، سامان الات اندازه گیری ، اداره و نظارت جدا گانه ضرورت نه میداشته باشند باید بمثابه یک دستگاه تلقی شود

۳- کارگذار دستگاه شخصیت حکمی و حقوقی را گویند که بدون صدمه رساندن به ملکیت دیگران دستگاه را به کار می اندازد

در قانون - انرژی قابل تجدید باید اصطلاحات : به کار انداختن دستگاه، قدرت دستگاه، شبکه، لین های انتقالی، کارگذار شبکه و لین های انتقالی تعریف شود ، افزودن بر ان باید مکلفیتهای پذیرش و انتقال انرژی و برق تولید شده برای کتگوری های مختلف تعریف شود :

۱- صاحبان و کارگذاران شبکه های عمومی ولین های انتقالی عمومی با ید مکلف ساخته شوند که به دستگا های تولید انرژی و برق از منابع قابل تجدید حق اولیت اتصال و انتقال انرژی و برق شان داده شود ،کارگذاران دستگا های تولید انرژی و برق از منابع انرژی قابل تجدید با ید مکلف شوند به مجرد تکمیل ساخت دستگا ه انرا راجستر نمایند ،کارگذا ران شبکه های عمومی انتقالی باید مکلف شوند به مجرد که دستگا تولید برق از منابع تجدید شدنی به تولید آغاز نمود انرا باشبکه های خوش وصل نمایند ،به کار گزاران شبکه های عمومی و دستگا های تولید بدون انکه به حق اولیت اتصال صدمه وارد نمایند طبق قانون اجازه داده شود تا بین خوش موافقه نمایند که در حق اولیت اتصال به نفع جانبین تغییرات وارد نمایند این موافقه باید سبب ان شود که دستگا تولید برق وانرژی از منظر تخنیکی ومالی خوبتر وصل و جا بجا شود ،مصارف ناشی از این جا بجایی مطابق به اسناد معتبر از طرف کارگذا ر شبکه عمومی ارائه می شود کارگذا ر دستگا باید انرا تادیه نماید ،کار گذا ر شبکه عمومی باید مکلف شود که از لحاظ تخنیکی ومصارف مالی محل نزدیک و ارزان اتصال را به دستگا تولید برق وانرژی از منابع تجدید شدنی معین ومشخص سازد،هر گاه صاحب یا کار گذا ر دستگا درک کند که شبکه دیگر از لحاظ تخنیکی ومالی شرایط ومحل اتصال مناسب وبهتر ارائه میدارد به کار گذا ر دستگا اجازه داده شود که دستگا خوش را به ان شبکه وصل مصارف دیمونتاژ ومونتاژ دوباره را خود به عهده گیرد، در قانون مکلفیت حق اولیت در انصورت هم باید خدشه دار نشود زمانیکه کار گذا ر شبکه عمومی استدل لال نماید که شبکه عمومی در محل اتصال مورد نظر اضافه بار میباید شد،در این صورت کار گذا ر شبکه عمومی باید مکلف شود که شبکه را به مصرف معقول وخودی توسعه ببخشد ، قانون با ید مکلفیت حق اولیت اتصال دستگا ها را در صورت که شبکه عمومی توسط برق تولید شده از منابع تجدید شدنی اضافه بار با شد نیز خدشه دار نه کند مصارف اتصال در محل موافقه شده،نصب سامان الات اندازه گیری و مصارف کار در این مورد به عهده کار گذا ر دستگا گذاشته شود ،اگر دستگا یا دستگا های متعدد در عین زمین قرار داشته باشند قدرت انها تا ۳۰ کیلو وات برسد و محل اتصال موجود با شد محل مذکور به حیث محل مناسب تلقی گردد،اگر کار گذا ر شبکه عمومی محل اتصال دیگری را مشخص سازد در انصورت تمام مصارف اتصال بر عهده مذکور قرار داده شود ،به کار گذا ر دستگا حق داده شود که سامان الات ضروری اتصال را توسط متخصصین با اعتبار معاینه و ملاحظه نماید ،مصارف ضروری اتصال جدید بر عهده کار گذا ر شبکه گذاشته شود ،کار گزاران دستگا ها ،شبکه ها ولین های انتقالی مکلف شوند که معلومات ضروری را با هم تبادل کنند ،کار گزاران دستگا های تولید برق وانرژی از منابع قابل تجدید مکلف شوند که اسناد منشا برق تولید شده توسط دستگا های خوش را ارا نه نمایند در این اسناد باید تمام معلومات در مورد نوعیت،اندازه ،منشا ، محل وشبوه استفاده از ان درج باشد

در قانون - انرژی قابل تجدید فروش دوباره برق تولید شده باید منع قرار داده شود ،سو استفاده وانتقال اسناد برق تولید شده به دیگران باید منع قرار داده شود متخلفین از پراخت قیمت ان محروم شود، در صورت تخلف از احکام قانون جریمه های نقدی تعیین شود ،مسائل تنظیم عدول ونقض احکام قانون وجریمه ها باید بر عهده اداره مستقل تنظیم و توسعه استفاده از منابع انرژی قابل تجدید گذاشته شود در قانون تدابیر تشویقی برای سرمایه گزاران داخلی وخارجی که در سکتور دست به کار اند باید برحسب ذیل پیشبینی شود :

- در سکتور منابع انرژی آفتاب وباد برای کار گزاران دستگا ها تولید برق و صاحبان چنین دستگاها باید قرضه ها وسبسیدی ها باشرايط مناسب واسان آماده وتادیه شود

- برای شورا های محلی،اشخاص حکمی وحقوقی که چنین دستگا ها را به منظور استفاده شخصی یا فروش انرژی و برق ان می سازند باید قرضه های مناسب آماده ومهیا ساخته شود ،تمام مؤسسات شخصی وخصوصی خارجی ودخلی مکلف ساخته شود که به ساخت وبکار انداختن دستگا های تولید برق وانرژی از منابع انرژی قابل تجدید حق اولیت قایل شوند ،مؤسسات داخلی وخارجی که دستگا های تولید برق وانرژی از منابع قابل تجدید را مونتاژ و به کار می اندازند مکلف ساخته شوند که در این مسلک دارای تخصص وتجربه های کاری باشند ،انرا به کومک اسناد و دلایل ارائه کنند ،مونتاژ و ساختن این دستگاها باید باسطح تخنیک امروز برابر ومطابقت داشته باشد ،مؤسسات که دستگا ها را مونتاژ و جا بجا میسازند باید از کیفیت سامان الات ،مدت گرانتی انها واز مقدار تولید پیشبینی شده ومدت کار دستگا تضمین و گرانتی ارائه نمایند در غیر ان صورت به جریمه های نقدی وقیودات مواجه ساخته شوند مصارف از میان برداشتن نواقص واصلاح ان به دوش خود شان قرار گیرد ،به منظور تشویق و حمایت تولید انرژی وبرق از منابع انرژی قابل تجدید از سامان الات ستندرد مورد نیاز باید تکس و مالیه گرفته نه شود ،برای تشخیص کیفیت سامان الات وکشورهای تولید کننده باید بورد مشتمل از متخصصین داخلی وخارج ،شرکت ها ونهاد های داخلی مصروف در این سکتور ساخته شود ،شرکت ها وتجاران وارد کننده وسایل وسامان الات این سکتور مکلف ساخته شوند که کشور تولید کننده را به کومک اسناد معتبر ثابت سازند ،اشخاص حقوقی وحکمی مکلف ساخته شود که برای تامین انرژی برق خوش به انرژی وبرق تولید شده دستگا های تولید برق وانرژی از منابع انرژی قابل تجدید حق اولیت قایل شوند این حق اولیت را باید هیچ دلیل مالی بدل کرده ننواند،مؤسسات خارجی کومک کننده ساکن افغانستان در صورتیکه منظور شان تولید برق برای احتیاجات شان باشد مکلف ساخته شوند که حق اولیت به تولید انرژی وبرق از منابع انرژی قابل تجدید بدهند ،تمام اشخاص حقوقی وحکمی که همین اکنون برق خوش را از منابع انرژی فوسیلی تهیه می نمایند مکلف ساخته شوند که در ظرف دوسال تمام انرژی برق مورد نیاز خوشرا یا یک فیصدی قابل ملاحظه انرا از منابع قابل تجدید تهیه نمایند ،برای هما هنگی وتخصصی کردن کار ها تمام شرکت ها ومؤسسات داخلی

و خارجی که دارای تخصص در این سکتور می باشد مکلف به ایجاد اتحادیه های تخصصی شوند، شرکتها و مؤسسات که بدون تصدیق چنین اتحادیه ها باشند حق کار و فعالیت داده نشود، دولت مکلف ساخته شود که برای سرمایه گذاری داخلی و خارجی سیستم تصحیلات و امتیازات تشویقی ایجاد نماید انرا به شکل مقررات ضم قانون نماید، وزارت معادن و پترولیم مکلف ساخته شود که معادن مواد خام این سکتور را سروی و به زودترین فرصت تدابیر بهره برداری آنها را مهیا سازد، وزارت صنایع و اقتصاد مکلف ساخته شود که صنایع مورد نیاز این سکتور را با استفاده از سرمایه گذاری های داخلی، خارجی و دولتی تا سیس و به کار اندازد، دولت مکلف ساخته شود که اداره مستقل تنظیم، توسعه، تشویق و پژوهش تولید انرژی و برق از منابع انرژی قابل تجدید را تا سیس و ایجاد نماید، وظایف این اداره باید تطبیق و نظارت بر تطبیق قانون باشد، در قانون - انرژی قابل تجدید بانکهای خصوصی، دولتی و نماینده گی های بانکهای خارجی باید مکلف ساخته شوند که برنامه های اعتبارات، حمایت و سرمایه گذاری در این سکتور را طرح و داشته باشند در غیر انصورت به تعذیرات مواجه شوند، تمام مؤسسات خارجی و داخلی، ادارات دولتی شخصی و خصوصی باید به برق و انرژی تولید شده از منابع قابل تجدید و به کار انداختن دستگا های تولید برق از منابع قابل تجدید حق اولیت قایل شوند، اداره مستقل توسعه و نظارت استفاده از منابع انرژی قابل تجدید با همکاری اداره محیط زیست هر ساله در مورد رشد و انکشاف این سکتور را پور تجارب را ارائه بدارند، بورد فنی بررسی کیفیت سا مان الات استفاده شده در دستگا های تولید برق از منابع قابل تجدید را پور سا لا نه تجارب استفاده از چگو نگی سا مان الات را باید تقدیم نماید، سا مان الات با کیفیت را تشخیص نصب و تولید کنندگان انرا تقدیر و نامگذاری نماید، سا مان الات بی کیفیت نصب و تولید کنندگان انرا تشخیص و درلست سیا مل سازند، شرکتها و مؤسسات داخلی و خارجی که به منظور فعالیت و کار در این سکتور جواز اخذ می نمایند باید که از پرداخت تکس جواز، تادیه مالیه، تکس فعالیت و جریمه های ان برای مدت پنج سال معاف شوند

با احترام

نویسنده از یونس فکور

منابع: تجارب شخصی قوانین و پالیسی های سکتوری کشور های اروپایی و هند